

teressen i dette Forhold i Modsætning til Særinteressen.

De Hovedspørgsmaal, der har været fremme, naar det drejer sig om det juridiske Grundlag for dette Lovforslag, er særlig fremdraget af det ærede Medlem Hr. Holstein, eller særlig voldsomt fremdraget af det ærede Medlem Hr. Holstein. Dette ærede Medlem begyndte i Virkeligheden i Dag med at kræve to Forelæsninger holdt af mig, den første en socialistisk, den anden en retshistorisk.

Hvad den første Forelæsning angaar, vilde det ærede Medlem have Besked om, hvordan de moderne danske Socialdemokrater stod til Synet paa Ejendomsretten hos de revolutionære under den franske Revolution og den Svingning, der foregik, efter at Proudhon havde udtalt de bekendte Ord: *La propriété c'est le vol*, Ejendom er Tyveri, og derefter skulde jeg formodentlig fortsætte Udviklingen, helt ned til de moderne danske Socialdemokrater, altsaa til mig selv.

Jeg er ikke i Stand til ved Behandlingen af et Naturfredningslovforslag at give en saadan Forelæsning til Bedste for det ærede Medlem; men jeg er villig til, naar jeg faar bedre Tid, end jeg har nu, at holde den Forelæsning i de konservative Foreninger, hvortil det ærede Medlem maatte kunne faa mig indbudt, og i hvilke jeg kan overkomme at tale.

Derimod er der større Mening i at forlange den anden Forelæsning, altsaa den retshistoriske, holdt, knyttet til den Udtalelse, jeg fremsatte i Gaar om Forordningen af 1733. Som klog General affyrede jeg i Gaar ikke alt det Skyts, jeg havde. Det ærede Medlem troede imidlertid, at Nøddeforordningen og Forordningen af 1733 overhovedet var det samlede Materiale, paa hvilket Retsvidenskaben bygger med Hensyn til Anerkendelsen af Almenhedens Ret til at færdes i Fredskove og paa Strandbredder. Jeg har adskillige Reserver i Behold og skal nu gøre Brug af saa meget deraf, som jeg anser for fornødent for at nedkæmpe det ærede Medlem rent foreløbig.

Min Opfattelse er den, at man maaske, hvis man vil se nationaløkonomisk eller historisk paa dette Forhold, maa sondre imellem Tiden før og efter 1805. Det er ikke *a priori* givet, at man maa stille sig paa samme Maade — nu holder jeg mig til Skovene foreløbig — overfor de Fredskove, der findes i Danmark fra før 1805, som overfor de Skove, paa hvilke der efter 1805 er lagt Fredskovsforpligtelse. Med Hensyn til de oprindelige Fredskove tror

jeg, det rette juridisk-historiske Syn er dette, at man ikke bør glemme, at disse gamle Skove for største Delen er Rester af de oprindelige Skove, der fandtes her i Landet, før man overhovedet kunde tale om privat Ejendomsret i den Forstand, hvori vi taler om det nu. Der findes jo i disse gamle Skove endnu tusindaarige Ege, der har levet paa en Tid, før nogen overhovedet havde bemægtiget sig Ejendomsretten til Skovene, hvor disse var i alles, i Almenhedens, Samfundets Eje. Hovedsagen er, at disse gamle Skoves Historie rækker tilbage til Urtiden, tilbage til Tider, som man overhovedet ikke med Hensyn til Ejendomsret kan sammenstille med Nutiden.

Det er for mig ganske utvivlsomt, at den Gang den Usurpation, Tilegnelse af disse Skove, der skete lidt efter lidt, begyndte, strakte Raadigheden sig ikke videre end til Træfældning og maaske Jagt i Skovene, medens det aldrig har været Tanken den Gang, heller ikke fra de daværende Herremænds Side, at de ejede Skovene eller kunde holde Almenheden borte fra disse store Skovstrækninger. Det er aldrig i disse gamle Dage blevet effektueret at forbyde Almenheden at færdes i Skovene. Den har ikke været udelukket mere, end hvad der automatisk fulgte af disse Bestemmelser om Herremændenes Ret til Træfældning, Jagt o. s. v., og jeg kan ikke se rettere, end at der endnu paa Christian den Femtes Danske Lovs Tid gives uomstødelige Beviser for, at det den Gang var Ret for enhver Borger at færdes ogsaa i fremmed Mands Skov.

I Christian den Femtes Danske Lov findes f. Eks. i 6—17—31 en Bestemmelse, der sikkert gælder endnu, og det er den, jeg nævnte i Gaar om Nøddeplukning. Men den foranstaaende Bestemmelse, altsaa 6—17—30 — der i øvrigt blev ophævet ved Straffelovens § 308, men det spiller jo ingen Rolle i denne Forbindelse — lyder saaledes: „Agerne, eller Bog, maa ingen opsanke i anden Mands Skov under tre Lod Sølv Bøder for hver Gang hand dermed antreffis.“ Denne Bestemmelse viser ligesom den, jeg nævnte i Gaar om Nøddeplukning i anden Mands Skov, altsaa i privat Skov, at der var Tale om Udslag af en mere almindelig Ret. Nødder maa der plukkes, men Agern og Bog maa ikke tages, for der skal Svinene gaa. Og det er ikke alene en ældgammel Ret her i Landet for Almenheden, det er en ældgammel gotisk Ret i det hele, ja, det er en ældgammel Ret i alle de ariske Lande, at Ejendomsretten til